

ע"פ 2656/13 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

ע"פ 2656/13

לפני: כבוד השופטת ע' ארבל
כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט י' עמית

המערער: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה
בתפ"ח 54911-03-12 שניתן ביום 28.2.2013 על ידי
כב' סגן הנשיאה י' אלרון והשופטים מ' גלעד ומ' רניאל

בשם המערער: עו"ד רפי ליטן; עו"ד עמית ויצמן

בשם המשיבה: עו"ד עדי שגב

בשם שירות המבחן למבוגרים: גב' ברכה וייס

פסק-דין

השופט נ' הנדל:

עמוד 1

1. מונח לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה תפ"ח 54911-03-12 (כב' השופטים י' אלרון מ' גלעד ומ' רניאל) בגדרו הורשע המערער, על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן, בריבוי עבירות מין כלפי קטינות איתן יצר קשר דרך רשת האינטרנט, וכן בסחיטה באיומים, הטרדה מינית ופרסום והצגת תועבה. על המערער נגזרו העונשים הבאים: שנתיים מאסר בפועל, שנתיים מאסר על תנאי משך שלוש שנים בל יעבור כל עבירת מין מסוג פשע או עבירה של סחיטה באיומים או בכוח. עוד הוטל עליו פיצוי בסך 10,000 ₪ לכל אחת מהמתלוננות באישומים 1 ו-2 בכתב האישום, ו-5,000 ₪ למתלוננת באישום השלישי - סכום כולל של 25,000 ₪.
2. מן החלק הכללי של כתב האישום המתוקן עולה המסגרת העובדתית כדלקמן: המערער נהג לגלוש, בביתו ובבסיס הצבאי בו שירת, באתרים המשמשים לתקשורת בין משתמשים וביניהם האתר "מקושרים" ו"soovoo". אתרים אלה מאפשרים שליחת הודעות בזמן אמת בין משתמשים הרשומים באתר, כאשר ככל ומדובר במשתמש מתחת לגיל 18 נדרשת גם הסכמת ההורים לשימוש. המערער התחזה באתרים אלה לחיילת בת 18 בשם רינת ופתח חשבונות שונים תחת השמות Rinat.rinat3 או angel193. בנוסף פתח המערער גם חשבונות באתר פייסבוק ומקושרים תחת השם "רינת אוחנה" והציג עצמו כחיילת בת 18 והציג תמונה של בחורה בפרופיל המשתמש. דרך זהותו הבדויה באתרים, יצר המערער קשר עם המתלוננות וניהל איתן התכתבויות בעלות אופי מיני תוך שהוא מבקש מהן לשלוח לו תמונות שלהן בערום מלא או חלקי.
- כתב האישום המתוקן כולל שלושה אישומים. באישום הראשון, מתואר כי המערער ניהל התכתבות בעלת אופי מיני עם קטינה שהייתה כבת 13 שנים בעת ביצוע המעשים. במהלכה של ההתכתבות השתמש המערער בדמות הבדויה של רינת החיילת ונקט לשון נקבה, תוך שהיה מודע לגילה של המתלוננת. השניים עברו להתכתב בתוכנת סקייפ המאפשרת שליחת הודעות כתובות בזמן אמת וכן ניהול שיחות וידאו ושיחות קוליות. במהלך ההתכתבות, ביקש המערער מהמתלוננת להפעיל את מצלמת המחשב וצילם אותה בלי ידיעתה, כשלגופה רק חזייה ותחתונים. בהזדמנות אחרת, צילם המערער את המתלוננת כשלגופה גופיה שמתחה לבקשתו כדי שניתן יהיה לראות את מחשופה. עוד מתואר כי המערער שידל את המתלוננת לבצע בעצמה מעשים מיניים כגון לגעת באיבר מינה עד שתגיע לסיפוק והיא עשתה כדבריו.
- מספר ימים לאחר מכן, במהלך התכתבות אחרת שכללה תכנים מיניים, שלח המערער למתלוננת הודעה בה שאל אותה מה היא לובשת וביקש שאת התשובות תענה בקולה באמצעות הטלפון. כן ביקש ממנה המערער שתכניס את ידיה בין רגליה ותאונן עימו אך המתלוננת לא עשתה זאת. כאשר המתלוננת שאלה את המערער מדוע רינת אינה מדברת בטלפון, השיב המערער כי הוריו משגיחים עליו. כשהמתלוננת אמרה למערער שהיא נכנסת למקלחת, ניסה הוא לשדלה להשאיר את מצלמת המחשב פתוחה, תוך שהוא מטיח בפניה כי אם לא תענה לבקשותיו לא ידבר איתה לעולם. יום למחרת, שכנע המערער את המתלוננת לפשוט ז'קט שלבשה וכשהמתלוננת ביקשה מהמערער לפתוח מצלמה גם כן, הוא השיב שיפתח כשהמתלוננת תרים את חולצתה כי הוא רוצה לאונן. באותו היום ניהלו השניים התכתבויות ארוכות במהלכן פתחה המתלוננת מספר פעמים את מצלמת המחשב כך שהמערער יכול היה לראות את גופה. המתלוננת סירבה לבקשותיו של המערער שתיגע בחזה ותראה לו את תחתוניה. אז, ביקש ממנה המערער שתלטף את ביטנה וצווארה, תפתח את רגליה ותיגע באיבר מינה, תוך שהשניים מתכתבים בהתכתבויות בעלות תכנים מיניים והמערער מציין בפניה שהוא "גומר". גם כשסירבה, המשיך לשכנע והנחה אותה כיצד לגעת בגופה תוך שהוא מציין בפניה איזה מעשים מיניים כביכול הוא מבצע בה. לבקשת המערער, פתחה המתלוננת את כפתור מכנסיה, הכניסה את ידה מעל התחתונים,

הזיזה את ידה ונגעה בגופה, כל זאת כשמצלמת המחשב פתוחה והמערער צופה בה. בהמשך, לאחר שהמתלוננת סגרה את המצלמה הורה לה המערער לפתוח את המצלמה פעם נוספת כדי שיוכל לגמור ומשסירבה איים עליה באומרו "למה את עושה לי את זה אני יזין אותך". בשלב מסוים בהתכתבות, פתחה המתלוננת את המצלמה שוב והמערער הנחה אותה למרוח קרם על רגליה כלפי מעלה. המתלוננת עשתה כך תוך שהמערער מציין בפניה כי הוא גומר וכתב לה שתיגע באיבר מינה כדי להרגיש אם היא רטובה.

באותו יום בשעות הלילה המאוחרות, עת שהתה המתלוננת במיטתה ניהלו השניים תכתובת נוספת בעלת אופי מיני. המערער הורה לה לפתוח את רגליה ולגעת עם יד אחת בין רגליה ועם היד השנייה בחזה. כשהמתלוננת סירבה לעשות כדבריו, איים עליה המערער ואמר לה כי הקליט את כל השיחות ביניהם, צילם את גופה ואם לא תפתח את המצלמה יפרסם את תמונותיה ביוטיוב. בעקבות האיומים פתחה המתלוננת את מצלמת המחשב שוב. המערער חזר על איומיו והתנה את מחיקת התמונות בכך שעליה לעמוד מול המצלמה כשרק חזייה לגופה. כשנעמדה מול המצלמה, הורה לה המערער לפשוט גופיה שלבשה ולהישאר בחזייה, ואיים עליה שבסירובה היא הורסת את חייה וכי ישלח את התמונות שצילם לחברותיה ופרסמן ביוטיוב ובפייסבוק. מספר ימים לאחר מכן, כשהחל המערער לכתוב למתלוננת תכנים בעלי אופי מיני, המתלוננת אמרה לו כי אינה מעוניינת להמשיך לשוחח עימו ובתגובה איים שוב כי יפרסם את תמונותיה ברחבי הרשת. האיום הבשיל לכדי מעשה ממש והמערער פרסם את תמונתה של המתלוננת כשגופיה ותחתונים לגופה תחת הפרופילים שפתח בשם "רינת אוחנה" בפייסבוק ובאתר "מקושרים". לאחר מכן הסיר המערער את התמונה.

3. בגין מעשים אלו הורשע המערער בביצוע ריבוי מקרים של מעשים מגונים (סעיפים 348(א) + 345(א)(3) + 348(ב) + 345(א)(2) + 345(ב)(1) + 350 לחוק העונשין התשל"ז-1977); ריבוי מקרים של ניסיון לבצע מעשה מגונה (סעיפים 348(א) + 345(א)(3) + 348(ב) + 345(א)(2) + 345(ב)(1) + 25 + 350 לחוק); עבירות של סחיטה באיומים (סעיף 438 סיפא לחוק); בריבוי מקרים של הטרדה מינית (סעיפים 3(א)(1) + 3(א)(2) + 3(א)(3) בנסיבות האמורות בסעיף 3(א)(6) לחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998) ובעבירת פרסום והצגת תועבה לפי סעיפים 214(ב) + 214(ב3) לחוק.

אף האישום השני עסק במתלוננת שנייה שהייתה קטינה בת 13 בעת ביצוע המעשים. תוך שימוש בדמות של החיילת הפיקטיבית "רינת אוחנה", במהלך שנת 2011 יצר המערער קשר עם המתלוננת באמצעות אתר מקושרים והחל להתכתב איתה תוך שהוא מודע לגילה האמיתי. בשתי הזדמנויות שונות כשהחלו השניים לצ'ט בהתכתבויות הנושאות תכנים מיניים, הנחה המערער את המתלוננת להסיר את בגדיה ולגעת באיבר מינה עד ששניהם יגיעו לסיפוק מיני. לאחר מכן, ביקש המערער מהמתלוננת לפתוח את איבר מינה כדי לראות אם "גמרה". המתלוננת עשתה כדבריו עת המערער צופה בה דרך מצלמת המחשב ומצלם אותה בלי ידיעתה. במועד נוסף בו שהתה אימא של המתלוננת בחדרה ומצלמת המחשב הייתה דלוקה, ביקש ממנה המערער להעמיד פנים שהיא מחליפה בגדים כדי שיוכל לצפות בגופה. במספר הזדמנויות, כשהמתלוננת סירבה לשתף פעולה עם המערער וכיבתה את מצלמת המחשב, איים עליה כי יפרסם תמונות של איבריה המוצנעים ביוטיוב ובפייסבוק. לנוכח האיום, נענתה המתלוננת לבקשותיו ועשתה כדבריו בחלק מהמקרים. בגין המתואר, הורשע המערער בביצוע עבירות מעשים מגונים בריבוי מקרים, עבירת סחיטה באיומים ועבירת פרסום והצגת תועבה (סעיפים 348(א) + 345(א)(3) + 348(ב) + 345(א)(2) + 345(ב)(1) + 350 לחוק; סעיף 428 סיפא לחוק; וסעיפים 214(ב3) לחוק, בהתאמה).

המתלוננת באישום השלישי היתה קטינה בת 16 בעת ביצוע המעשים. המערער יצר עימה קשר באמצעות הזהות של החיילת

הפיקטיבית דרך אתר מקושרים ובהמשך עברו השניים לשוחח באופן ישיר דרך תוכנת סקייפ. באחת ההתכתבויות בעלות אופי מיני, הדליקה המתלוננת את מצלמת המחשב והראתה למערער את פלג גופה העליון כשחזה חשוף. המערער צילם אותה בלי ידיעתה או הסכמתה, ובהמשך כשסירבה לבקשותיו כי תצטלם במקלחת סחט אותה המערער ואמר לה כי צילם סרט וידאו ארוטי שלה ושהוא יעלה אותו ליוטיוב אם לא תעשה כרצונו. בגין מעשים אלה יוחסה למערער עבירה של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 לחוק העונשין.

המערער הודה במעשים המיוחסים לו בכתב האישום המתוקן במסגרת הסדר טיעון ללא התייחסות לעניין העונש. בא כוח המערער עתר להטלת עונש של מאסר לריצוי על דרך של עבודות שירות בהתבסס על המלצת שירות המבחן. באת כוח המאשימה לעומת זאת, ביקשה להטיל עונש מאסר ארוך וממושך מאחורי סורג וברית, שיש בו לשקף את חומרת העבירות ואת אלמנט ההרתעה.

4. בגזר דינו, נתן בית המשפט המחוזי את דעתו לכך שהתכלית המונחת בבסיס העבירות בהן הואשם המערער היא בראש ובראשונה הגנה על שלמות גופם ונפשם של הקטינים, ומיגור התופעה החמורה של התעללות מינית בהם. כך במיוחד לגבי התופעה האמורה המתעצמת באמצעות המחשב והאינטרנט. הושם דגש בגזר הדין על חומרת העבירות שבוצעו כלפי מספר מתלוננות קטינות, במספר רב של הזדמנויות, לאחר תכנון קפדני ובתחכום. נקבע כי העובדה שהעבירות בוצעו במרחב הווירטואלי אינה מפחיתה מחומרתן, ואולי אף במידה מסוימת מעצימה אותה. הרי כל אחד יכול לאמץ לו זהות שיחפוץ בה וכך לבנות ציפיות מסוימות אצל הצד השני. אלמלא הייתה למערער האפשרות להסתתר מאחורי אלמוניותו, לא היה עושה מעשים אלה. בית המשפט המחוזי החליט שלא ליתן משקל לטענה כי הנזק שנגרם למתלוננות קטן יותר מהנזק שהיה נגרם להן ממעשה מגונה המערב מגע פיזי. הודגש כי חומרת האישומים מתעצמת משום שלצד עבירות המין שגרם המערער למתלוננות לבצע בעצמן, התלווה גם אלמנט הסחיטה והפעלת הלחץ עליהן כי יעשו כדבריו שמא יפרסם תמונות אינטימיות שלהן ברבים. איום כזה מומש פעם אחת בכל הקשור למתלוננת מושא האישום הראשון, אשר תמונתה פורסמה בשני אתרי אינטרנט שונים. נפסק כי מתחם העונש ההולם לעבירות בהם הורשע המערער בכל אחד מאירועים שבאישומים הראשון והשני נע בין 1-4 שנות מאסר בפועל. באשר לעבירת הסחיטה באיומים מושא האישום השלישי, נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 6-18 חודשי מאסר בפועל.

במסגרת גזר דינו של המערער נשקלו לקולא ההמלצה החיובית של שירות המבחן, עברו הפלילי הנקי של המערער, הודאתו המוקדמת והמהירה שמנעה את הצורך בהעדת המתלוננות וחסכה זמן שיפוטי ניכר, חרטתו הכנה והפנמת חומרת מעשיו. עוד התחשב בית המשפט בכך שהמערער הינו אדם נורמטיבי המנהל אורח חיים תקין. אולם ניתן לשיקול זה משקל נמוך, משום שלא אחת עבירות אלה מבוצעות על ידי אנשים נורמטיביים המנצלים את מעטה הווירטואליות. עוד התחשב בית המשפט קמא בנכונות לפצות את המתלוננות, בשהייתו במעצר בית תקופה ארוכה ובנסיבותיו האישיות והמשפחתיות של המערער אשר תומכת בו ומסייעת לו להשתקם ולהתגבר על קשייו. כחלק מהשיקולים לחומרה הובאו בחשבון דו"ח המרכז להערכת מסוכנות, ממנו עולה כי מהמערער נשקפת מסוכנות ברמה בינונית נמוכה, ואלמנט הרתעת הרבים מביצוע עבירות מין במחשב וברשת האינטרנט, תופעה שהולכת ומתגברת.

5. ערעורו של המערער מופנה כנגד רכיב עונש המאסר שנגזר עליו - שנתיים מאסר בפועל. המערער טוען כי שגה בית המשפט קמא משהחמיר בעונשו ואילו ניתן היה במכלול הנסיבות להגיע לתוצאה מאוזנת וצודקת יותר. המערער סבור כי בית המשפט המחוזי

לא נתן את המשקל הראוי להודאתו בשלב המוקדם ולחרטתו הכנה. מדיניות ענישה שאינה מתחשבת בחסכון בזמן שיפוטי תפגע בטווח הארוך באינטרס ציבורי, קרי הרצון לחסוך מאמץ קשה לעדים. על אף שבית המשפט קמא ציין את הודאתו המהירה וכי יש בה ללמד על החרטה הכנה, טוען המערער כי לא נתן משקל לכך בעת גזירת העונש. כמו כן, העובדה כי כל העבירות בהם הורשע נותרו במרחב הווירטואלי, ובוצעו משך זמן קצר בלבד הייתה לדעת המערער צריכה להטות את הכף לעבר הטלת עונש קל יותר משמעותית. המערער גורס כי שגה בית המשפט קמא משהשווה בין העבירות בהם הורשע לבין עבירות מין המשלבות מגע פיזי. טענה נוספת של המערער היתה שכל ההתכתבויות בעלות התכנים המיניים היו הדדיות והמתלוננות שיתפו פעולה באופן מלא. המתלוננות היו אלה שגלשו באתרים המיועדים למבוגרים בלבד והמערער לא חיפש טרף קל באתרים המיועדים לקטינים. יתר על כן, אם חפצו בכך המתלוננות הן יכלו לבחור להפסיק את הקשר עם המערער בכל נקודת זמן.

עוד התייחס המערער בטיעונו להערכת המסוכנות ותסקיר שירות המבחן. לטענתו, מהן עולה כי המערער לא ביצע את העבירות על רקע נטיות פדופיליות או סטייה מינית, ולא נגרם נזק ממשי למי מהמתלוננות. נתונים אלה לא הובאו בחשבון, לעמדת המערער, בקביעת עונשו. הטיפול שעבר המערער במסגרת שירות המבחן (משך למעלה משנה) השפיע עליו רבות וגרם להבנה עמוקה באשר למעשיו והשלכותיהן על המתלוננות. עתה, כך נטען, המערער חש את הכאב על הפגיעה באחר, וניכר כי הוא מגלה אמפתיה כלפי המתלוננות. המערער המשיך את ההליך השיקומי גם בין כותלי בית הסוהר והשתלב בתוכנית טיפולית. המערער עושה כל שביכולתו להשתקם, עניין שיש לתת עליו את הדעת בשלב זה של הערעור. בא כוח המערער מציין כי יש מקום לקחת בחשבון גם את נסיבות חייו האישיים שאינן קלות, את העובדה שניהל אורח חיים נורמטיבי עד למעצרו, היותו איש נשוי ואב לשתי בנות ששירת בצבא קבע 8 שנים, ושהגיע להישגים רבים. המערער טוען כי לו ולמשפחתו נגרם נזק בלתי הפיך בעקבות פרסום הפרשה באמצעי התקשורת.

המשיבה סומכת ידה על פסק דינו של בית המשפט קמא וסבורה כי דין הערעור להידחות. באת כוח המשיבה שמה את הדגש על חומרת העבירה ואופיה אשר חודרת דרך דלת ביתם של קטינים ולא מותירה אף אחד מוגן. העונש שנגזר, משקף לדידה איזון ראוי. ההתחשבות בהליכי השיקום שעבר המערער משתקפת בבחירת בית המשפט קמא שלא לאמץ את הרף הגבוה בענישה הקבועה לצידן של העבירות בהן הורשע.

6. השאלה העומדת לפתחו של בית המשפט במקרה זה היא מהו המשקל שיש ליתן - במסגרת גזירת הדין - לעובדה שעבירות המין בוצעו על-ידי המורשע במרחב הקיברנטי בלבד ללא פגישה או מגע פיזי עם מתלונן. כששומעים אנו על מעשה מגונה, הטרדה מינית או עבירת מין אחרת, התמונה המבליחה לראשנו אינה עוד רק של עבריין מין האורב לקורבן בסמטה חשוכה ומבצע בו את זממו, נהג המנצל טרמפיסט/ית, או דייט שנגמר במגע שלא בהסכמה. המחוקק הכיר זה מכבר בקשת רחבה של מעשים ומצבים הנופלים לגדר "עבירות מין" (השוו: ע"פ 7725/11 פלוני נ' מדינת ישראל, חוות דעתה של השופטת ד' ברק-ארז (24.01.13)). אולם, המציאות בה אנו חיים אינה נחה ואינה שוקטת, ולדאבון הלב גם בזירה הפלילי היא נעה לכיוון מחוזות שטרם הכרנו. כך הוא הדבר ביחס לאינטרנט ול"עולם הווירטואלי" אשר עם התפתחותו מקים לנו יתרונות אך גם אתגרים, וזאת מבלי לקבל אישור מוקדם של המשפט. יש והנגישות לתכנים הדיגיטאליים הופכת לכר פורה לביצוע עבירות פליליות. לעתים נדרש המשפט הפלילי לומר את דברו האם מעשה מסוים בלבוש חדש נופל לגדר עבירה קיימת, או האם עסקינן בחידוש אשר אין ביכולתה של רשת המשפט הפלילי לכסותו. במקרה שלפנינו, בו ברי שבוצעו עבירות פליליות באמצעות האינטרנט - קמה השאלה מה השיקולים הראויים בענישה, והאם הם שונים עקב מאפיין זה.

מסך המחשב, שהוא הכלי המציג לנו באופן חזותי את האותות החשמליים המתקבלים מהמחשב, משקף במידה רבה את דו הקוטביות המאפיינת את הרשת. הזוגיות השקופה הניצבת בקדמת המסך פותחת לפנינו צוהר למידע רחב ועשיר ועולמות חדשים. חלקו האחורי של המסך לעומת זאת אטום וסגור ויכול לדמות את העלטה בה אנו מצויים ביחס לזהות האמיתית של האנשים המצויים מצידה השני של הרשת. בחדרי הצ'אט עושים שימוש ילדים ומבוגרים כאחד למטרות שונות. יש מי שמחפש תעסוקה לשעות הפנאי, אחרים מנסים ליצור קשרים חברתיים חדשים, ויש מי שמנצל את תום ליבם של אחרים לצורך סיפוק מאוויו המיניים. בחדרים כאלה רב הנסתר על הגלוי. ילדה צעירה מתחזה לאישה בוגרת כדי ללכוד את תשומת ליבם של אחרים, אדם מבוגר המתחזה לנער צעיר לשם השעשוע וגם ראינו כיצד אדם בוגר נשוי ואב מתחזה לחיילת צעירה כדי ליצור קשר עם קטינות צעירות ולספק דחף מיני. כך קרה בעניינינו.

בתי המשפט מודעים למעשים מן הדור החדש המאפיינים את זמננו. יפים בהקשר זה דבריו של השופט י' עמית בבש"פ 2065/13 פלוני נ' מדינת ישראל (22.03.2013):

"המקרה שבפנינו חושף את הצד האפל של הרשת. המסוכנות של פעם שינתה את פניה ולפנינו מסוכנות מסוג חדש. [...] האינטרנט חודר לחיים האמיתיים, ומציב סכנות של ממש בתחומים ובדרכים שלא שיערו ראשונים. מעשים מגונים של פעם, שהיו כרוכים במגע פיזי עם נפגע העבירה, נתחלפו להם בסוגים שונים של מעשים בשלט-רחוק. [...] מגע וחדירה פיזית נתחלפו בחדירה אל תוך המרחב האינטרנטי הפרטי-אינטימי של הגולש בצד השני. [...] כפה אדומה כבר אינה מסתובבת ביער שורץ זאבים, היא משוטטת במרחב האינטרנטי, שם אורבים לה ציידים וטורפים מסוג אחר. [...] אלו הסכנות החדשות, והמשפט צריך אפוא להתאים עצמו להתמודד עם תת-התרבות העבריינית של הרשת".

הקריאה למשפט כי יתמודד עם הסכנות החדשות ברשת רלוונטית היא גם לגזירת הדין. השיקולים המנחים את קביעת שיעורו של העונש בגין ביצוע מעשים פליליים שמתחדשים ומשתנים הינם אותם שיקולים הנידונים לגבי העבירות המוכרות, כפי שנקבעו בפסיקה, על פי הניסיון המשפטי וכן תיקון 113 לחוק העונשין. המוקד בערעור אינו במתחם הענישה שנקבע ביחס לעבירות בהן הורשע. נראה כי בית המשפט המחוזי עשה את מלאכתו כדן. על כן, נתמקד בשיקולים הנוגעים לגזירת העונש המתאים למערער – נסיבות המעשה והעושה. בעבירות מין, הדגש מושם על אופי המעשה ועוצמת הפגיעה בקורבנות (השוו: סעיף 40ט לחוק העונשין), תוך בחינה אינדיווידואלית של נסיבותיו האישיות של המערער (השוו: סעיף 40יא לחוק העונשין).

7. נסיבות המעשה: במקרה שלפנינו המעשה מוגדר באמצעות השימוש ברשת האינטרנט. המערער טען כי העובדה שהעבירות נותרו במרחב האינטרנט צריכה לשמש נסיבה לקולה, ולא לחומרה כפי שפסק בית המשפט המחוזי. אין בידי לקבל טענה זו. פעולתו של המערער, שנעדרה מגע פיזי, אינה מפחיתה כשלעצמה את חומרת העבירה. רק לאחרונה, ברע"פ 1201/12 קטיעי נ' מדינת ישראל, (09.01.2014) ציינתי: "[...] אין להבחין בין ביצוע הטרדה מינית בתקשורת ההמונית ובין ביצועה באמצעי תקשורת אחר. אין ליצור שטח אקס-טריטוריאלי במרחב האינטרנטי מסקנה זו אינה נובעת רק מההכרח אלא מן המציאות. גם אם מציאות זו עשויה לעורר קשיים מסוימים בהוכחה, די בכלים המשפטיים הקיימים כדי להתגבר על המשוכה בית משפט זה החיל דין שווה על התנהגויות פליליות שבוצעו באמצעי הטכנולוגיה המודרנית. כך למשל צוינה האפשרות שהיסוד העובדתי בעבירת מעשה מגונה "באדם" יכול להיעשות במגע וירטואלי (ע"פ 9012/08 פלוני נ' מדינת ישראל פסקה 8 לחוות הדעת (23.1.12); שם, פסקה 14 לפסק הדין). כבכל גזר דין שעניינו עבירות מין, בין אם מדובר במעשים פיזיים או מקוונים, יש לבחון את חומרת המעשה בהתאם

לשיקולי עוצמת הפגיעה ואופי המעשה.

המערער, תוך מרמה, גרם לכך שנערה חשפה את גופה ללא רצונה וללא ידיעתה. פגיעה זו טראומטית היא ובמיוחד עבור ילדה בת 13. על נערה אחרת כפה לגעת בגופה לשם סיפוקו המיני. הוא אף פרסם תמונה אינטימית של המתלוננת מושא האישום הראשון ברשת האינטרנט החשופה לכל. תכנים מיניים נחשבים לנושאים רגישים ולעיתים העיסוק בהם הוא בגדר טאבו. המתלוננת סברה כי הן יוצרות תקשורת עם בחורה בוגרת מנוסה יותר במספר שנים שאינה נמנית על מעגל חברותיהן הקרוב. זוהי בחירתן ואין בכך כל עבירה. לעומת זאת, בפועל נוצלו על ידי גבר בן 30 בצורה גסה ובזויה. מכאן שההלם והטראומה הנלוות לעובדת גילוי זהותו האמיתית של המערער בוודאי הכתה בהם קשות. הפגיעה הנפשית קיימת. המערער במעשיו, פרץ את כל רשתות ההגנה סביב המתלוננות. הוא חדר לחייהן הפרטיים, שידל אותן לבצע בעצמן מעשים מיניים ועת חפצו להפסיק את הקשר עימו - איים עליהן כי יפרסם את תמונותיהן המוצנעות ברבים. ונזכיר: המערער עבר לא רק עבירות מיניות אלא גם עבירות של סחיטה באיומים. אלה נעברו בזמן ששהו המתלוננות בד' אמות חדריהן הפרטיים, לא הרחק מעיניהם המגוננות של הוריהם. האירוניה מגיעה לשיאה ביחס למתלוננת מושא האישום השני, כשהמערער לא חשש לבצע את העבירה בנוכחות אימא של המתלוננת בחדר, עת ביקש ממנה לדמות כאילו היא מחליפה בגדים כדי שיוכל לצפות בגופה. כל זאת לעיני מצלמת המחשב. נדמה כי הפגיעות בנערות מדברות בעד עצמן. ברי כי הפגיעה שנגרמה למתלוננות, לא בהכרח פחותה היא מפגיעה פיזית. במסגרת שיקולי הענישה יש להעניק את הביטוי הראוי לנזק הנפשי והחברתי שנגרם למתלוננות כתוצאה ממעשי המערער.

חומרת המעשה מתחדדת במקרה דנא בהוספת המרכיב של ניצול פערי המידע בין הצדדים תוך הסתתרות מאחורי מעטה האנונימיות של הרשת ושימוש בזהות בדויה. המערער בנה לו זהות בדויה והתחזה לחיילת בת 18. הוא פעל בתכנון ובתחכום. לא רק זאת. פעולתו הופנתה כלפי קטינות המצויות בגיל ההתבגרות, תקופה המתאפיינת בסקרנות ורצון לדעת ולחוות חוויות חדשות. השילוב בן השניים יצר ציפייה למערכת אמון הדדית שהסתברה בסוף כמזויפת. כשקורבן העבירה הוא קטין, על החומרה הרגילה המתלווה למעשה העבירה נוסף עוד נדבך שמתאפיין בניצול ורמיסת כבודו של הנפגע. עבירות אלו מבוצעות תוך ניצול תמימותם של הקטינים והאמון שהם רוכשים לעבריהן הבוגר. בית משפט זה חזר רבות על סלידתו מעבירות המבוצעות כלפי קטינים והחשיבות להחמיר בענישה באותם מקרים כדי להביא להרתעה רחבה. בפסיקה צוין כי פער הגילאים מקנה ליחסים אלה את אופיים הפלילי אף מקום בו חלקן בוצע בהסכמה (ע"פ 6357/11 ברברמן נ' מדינת ישראל, (23.6.2013); ע"פ 10139/09 פלוני נ' מדינת ישראל (18.4.2010)).

נסיבות העושה: ענישה היא לעולם אינדיבידואלית ואין זה ראוי כי המערער יישא על גבו את חטאם של כל עברייני המין באינטרנט באשר הם. לא נעלמו מעיני, כפי שלא נעלמו גם מעיני בית המשפט קמא, נסיבותיו האישיות של המערער. זוהי מעידתו הראשונה של מי שניהל קודם לכן אורח חיים נורמטיבי, שירת בצבא הקבע וחי חיי משפחה עם אשתו וביתו. המערער הודה בעובדות שיוחסו לו בראשיתו של ההליך, חסך זמן שיפוטי יקר ואת העדת הקטינות. הוא הביע חרטה כנה ועמוקה כלפי המתלוננות ומכל התסקירים שהוגשו בעניינו עולה נכונותו לטפל בגורמים שבשורש הבעיה. עוד לפני שנגזר דינו, השתתף המערער בקבוצה טיפולית בשירות המבחן שהיוותה גורם משמעותי עבורו וסייעה לו להזדהות עם הקורבנות והנזק שגרם להם. גם במהלך ריצוי עונשו בבית הכלא ממשיך הוא בתוכנית הטיפולית - דבר שעשוי ללמד על חרטה כנה.

8. בשקלול הדברים, מדובר באירועים חוזרים כלפי מספר מתלוננות. כל אחת עולם ומלואו. הפגיעה היא אישית ולא קולקטיבית. ושוב יודגש הקשר האכזרי בין עבירות המין ובין הסחיטה באיומים שביצע המערער: בין מרמה ובין כוחניות, בין התחזות ובין תמימות. נשים ונערות אינן צריכות לצעוד בחשש עם צל שעוקב אחר כל צעד, לא ברחוב המבודד ולא במסדרונות הרשת (השוו: Kenneth F. Ferraro, *Women's Fear of Victimization: Shadow of Sexual Assault?* 75 Social Forces 667 (1996)). בית המשפט גם הוא מחויב לתרום את חלקו בהטלת עונשים מרתיעים. בראייה כוללת זו אין לומר שהעונש שהוטל על המערער חמור מדי ומצדיק התערבותנו. בית משפט המחוזי שקל את מכלול הנסיבות בצורה עניינית. בהינתן כל אלה לא מצאתי מקום לדחות את הדיון כפי שביקש הסגור כחלופה לקיצור העונש כבר בשלב זה במסגרת הערעור. עדיין תקווה בליבנו שהמערער יתמיד בטיפול. העניין עשוי להטיב עמו ועם החברה כאחד.

הייתי מציע לחברי לדחות את הערעור.

ש ו פ ט

השופט ע' ארבל:

אני מצטרפת בהסכמה לחוות דעתו המפורטת של חברי השופט נ' הנדל, שבין היתר הפנה זרקור למסוכנות מסוג חדש באמצעות האינטרנט שחדר לחיינו, ומציב סכנות אותן לא ידענו, תוך חדירה אל המרחב האינטרנטי הפרטי של הגולש בצד השני - בענייננו חדירה של המערער אל עולמן הפרטי של הקטינות.

בנוסף לחומרה עליה הצביע חברי בהקשר זה, אשר ציין כי בחדרים אלה רב הנסתר על הנגלה ומציאות החיים מלמדת שמתבצעות במרחב האינטרנטי עבירות, חשוב ליתן תשומת לב להיבט נוסף של חומרה, שגם אותו ציין חברי, הנובע מהעובדה שהקורבנות-הקטינות בענייננו שהו בביתן, בחדרן, במקום שאמור להיות מבצרן ומקום מבטחן, לשם הצליח המערער לחדור בתחבולות, לבצע את זממו, עבירות מין ועבירות סחיטה באיומים. המחשבה שילדים אינם מוגנים בביתם קשה היא, ומסתבר ששם בחדרן בביתן תחת עינם הפקוחה של הוריהן, הצליח המערער להערים עליהן, לפגוע בהן ולגרום להן נזק שאת שיעורו קשה להעריך.

אני מסכימה עם חברי שגילוי זהותו האמיתית של המערער פגע בהן קשות, וכי הפגיעה הנפשית שנגרמה למתלוננות לא בהכרח פחותה מפגיעה פיזית. חברי בחן את מכלול השיקולים הנדרשים לעניין ולא השאיר נקודה שלא התייחס אליה ואני כאמור מצטרפת למסקנתו ולכל הנמקותיו.

ש ו פ ט ת

עמוד 8

השופט י' עמית:

אני מסכים.

ש ו פ ט

אשר על כן, הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט נ' הנדל.

ניתן היום, כ' בשבט התשע"ד (21.1.2014).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת